

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Základní škola Popůvky - 1. stupeň

Školní 63, 664 41 Popůvky

Identifikátor školy: 600 110 621

Zřizovatel: obec Popůvky č. 33, 664 41 Popůvky

Školský úřad Brno - venkov, Rybkova 1, 611 64 Brno

Termín konání inspekce: 28. duben 2000

Čj.	122-321/00-05099
Signatura	ol3zt106

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Základní škola Popůvky je zálohovou organizací ŠÚ Brno - venkov. Sdružuje mateřskou školu a školní družinu. Je školou neúplnou, ve které probíhá výuka v jedné třídě pro 14 žáků prvního, druhého a třetího ročníku. Škola nemá vlastní jídelnu, obědy dováží. V letošním školním roce probíhá výuka podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání vychází z hospitační činnosti, která byla realizována v základní škole v předmětech český jazyk, matematika a pracovní výchova.

Plánování a příprava výuky

Plánování a příprava výuky se uskutečňuje v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. Členění učiva do jednotlivých ročníků a týdenní časová dotace vyučovacích hodin odpovídala daným osnovám. Návaznost výuky v jednotlivých předmětech není narušována. Tematické plány pro jednotlivé předměty si učitelky nezpracovávají. Složitější organizace výuky v odděleních klade vysoké nároky na jejich každodenní přípravu. Učitelky se připravují pravidelně, každá podle svých schopností a potřeb. Výukové cíle odpovídaly aktuálnímu složení třídy, byly reálné a přiměřené možnostem žáků. V evidenci pedagogicko-psychologické poradny je jeden žák, výsledky vyšetření dokladuje příslušná zpráva.

Plánování a příprava výuky má velmi dobrou úroveň.

Podmínky výuky

Výchovně vzdělávací činnost v základní škole zabezpečují dvě vyučující - ředitelka školy a jedna učitelka na zkrácený úvazek. Ředitelka učí na I. stupni ZŠ již několik let bez příslušné odborné způsobilosti. Absence odborné způsobilosti u druhé učitelky, jež působí současně jako vychovatelka ve školní družině, nemá, vzhledem k předmětům výchovného zaměření, které vyučuje, negativní vliv na výuku. Pro výchovně vzdělávací činnost jsou zde vytvořeny velmi dobré podmínky. Školní budova je v současné době po opravě, interiér budovy působí pěkným, upraveným dojmem. Kromě dvou tříd se zde nachází ředitelna, kabinet, učebna pro školní družinu, kuchyňka a tělocvična. K relaxaci dětí je využíván školní dvůr. Třída je vybavena účelně novým moderním nábytkem. Učební prostředí je pro žáky podnětné a poskytuje jim dostatek názornosti. Ve výuce byly používány schválené pracovní sešity a kopírované pracovní listy pro samostatnou práci žáků. Učební pomůcky jsou většinou staršího charakteru, ale odpovídají potřebám výuky. Vyučující si shromažďují a vytváří pro výuku své vlastní materiály. Použití didaktické a výpočetní techniky nebylo ve sledovaných hodinách pozorováno. Škola se snaží vytvářet odpovídající podmínky pro dodržování psychohygienických zásad (pitný režim). Na začlenění relaxace žáků v průběhu hospitovaných vyučovacích hodin však bylo pamatováno velmi málo.

Podmínky výuky mají velmi dobrou úroveň.

Organizace, formy a metody výuky

Organizace výuky je pro vyučující učitelky náročná. Je převážně založena na střídavé práci s odděleními, která tvoří žáci jednotlivých ročníků. Učitelka pracovala přímo vždy jen s jedním oddělením, žáci zbývajících dvou měli zadánu samostatnou práci. Přímé vyučování bylo východiskem pro následující samostatnou práci žáků nebo na ni navazovalo nebo připravovalo potřebné podmínky pro další ukládanou samostatnou práci. Jejím obsahem bylo většinou procvičování a upevňování získaných poznatků různými formami. Struktura vyučovacích hodin, výběr a množství předávaných informací v hospitovaných hodinách byl přiměřený náročnosti učiva i schopnostem žáků. Na užívaný styl výuky a způsob její organizace jsou žáci zvyklí a akceptují ho. Dokáží samostatně a odpovědně pracovat na zadaných úkolech.

V *českém jazyce* žáci převážně opakovali a procvičovali probrané učivo, které interpretovali většinou správně, získané vědomosti dokázali aplikovat. Zadaným úkolům žáci rozuměli a snažili se je odpovědně plnit. Organizace výuky poskytovala všem žákům možnost uplatnění i možnost pracovat svým tempem. Pozorován byl i individuální přístup u problémových žáků.

Úvodní část *matematiky* byla věnována společnému upevňování numerického počítání z paměti. Ve zbývajícím čase procvičovali žáci samostatně nebo pod vedením učitelky probrané učivo střídajícími se formami. Žáci byli během výuky aktivní, dokázali samostatně pracovat. S žáky, kteří měli obtíže při zvládnutí učiva, pracovala učitelka individuálně.

V hodině *pracovní výchovy* byla využita metoda demonstrace zaměřená na předvedení hotového výrobku společně se slovním popisem pracovních činností, které žáci později samostatně prováděli podle instrukcí učitelky. Během praktických činností, jež byly zaměřeny na vytváření dovedností při práci s papírem a na formování správných pracovních návyků, byli žáci průběžně převážně kladně hodnoceni, což je povzbuzovalo do další práce. Všichni pracovali se zaujetím. Výsledky své práce dokázali vzájemně posoudit a objektivně zhodnotit.

Z pohledu organizace, použitých forem a metod práce lze kvalitu výuky ve sledovaných hodinách hodnotit jako velmi dobrou.

Motivace a hodnocení

V průběhu výuky bylo využíváno mezipředmětových vztahů, životních zkušeností žáků i aktualizace učiva. K činnostem byli žáci průběžně motivováni, v některých hodinách však scházela vstupní motivace. Vyučující prověřovala výchozí znalosti žáků ústní formou pomocí otázek v návaznosti na probírané učivo. Hodnocení výkonů žáků během výuky matematiky a českého jazyka bylo pozorováno v menší míře, většinou se omezovalo na zjištění počtu chyb. Bylo však objektivní, spravedlivé, ale ne vždy zdůvodněné. Závěrečné hodnocení vyučovací hodiny včetně sebehodnocení výsledků práce žáků bylo pozorováno pouze v hodině pracovní výchovy. Při řešení zadávaných úkolů byla žákům poskytována potřebná pomoc.

Motivace a hodnocení žáků měla dobrou úroveň.

Interakce a komunikace

Ve vyučování převažovala vzájemná komunikace mezi učitelkou a žáky, která byla přirozená a nenásilná. Žáci jsou zvyklí bezprostředně komunikovat, je jim poskytován dostatečný prostor pro případné otázky i jejich vlastní vyjádření. Během sledované výuky prokazovaly učitelky k žákům pěkný vztah a dokázaly respektovat jejich osobnost. Žáci jsou vedeni k vzájemné

toleranci a respektování se jeden druhého. V průběhu inspekce byla ve škole pozorována klidná, pohodová atmosféra, učitelky zde měly přirozenou autoritu. Žáci se chovali klidně, ukázněně a respektovali dohodnutá pravidla chování.

Spolupráce a vzájemná komunikace učitelek a žáků je na velmi dobré úrovni.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově měla sledovaná výuka velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměr školy je sice písemně zpracovaný, ale postrádá funkčnost a určitý systém. Jeho obsah se nepromítá do celoročního plánu práce. Hlavní úkoly vypracovaného plánu na školní rok 1999/2000 vycházejí z potřeb základní školy, ale na předloženou koncepci školy nenavazují. Prioritou je vytváření dobrých podmínek pro plynulé fungování obou škol, (mateřské i základní), dále pak zajištění kvalitní výchovně vzdělávací práce tak, aby nedocházelo k přechodu žáků na jiné školy. Vedlejší úkoly a cíle jsou blíže specifikovány v jednotlivých oblastech práce školy (výchova a vzdělání, materiální zabezpečení školy, vzdělávání pedagogických pracovníků a řídicí činnost). I když jsou vymezeny pouze v obecné rovině, je jejich splnění ve většině případech reálné. Činnost mateřské školy je v plánu začleněna do oblastí rozumové, pracovní, estetické a mravní výchovy bez další konkretizace cílů a úkolů. Přílohou plánu je plán společných akcí na jednotlivé měsíce. Plán práce zpracovává ředitelka školy, ostatní spolupracovnice se mohou k němu vyjádřit a podat připomínky. Rodiče jsou s činností školy seznámeni na úvodní třídní schůzce. Výuka probíhá podle schváleného učebního plánu. V oblasti organizace zájmové činnosti škola vychází ze svých možností. Žáci mohou rozvíjet své zájmy ve sportovním, hudebním a výtvarném kroužku, mají možnost navštěvovat náboženství.

Systém plánování netvoří ucelený a vzájemně provázaný celek, přesto má vzhledem k velikosti a podmínkám školy dobrou úroveň.

Organizování

Pro realizaci vzdělávacího programu školy a jejího provozu jsou po stránce organizační vytvořeny dobré podmínky. Jednotliví pracovníci mají stanoveny úkoly. Učitelky se scházejí pravidelně na klasifikačních poradách. Pravidelné pracovní porady nejsou organizovány, konají se operativně v souvislosti s aktuální potřebou. Vyučování probíhá podle stabilního rozvrhu hodin, který odpovídá psychohygienickým zásadám. Pravidla chování žáků vymezuje vypracovaný organizační řád, který je pojat zčásti netradičně, pro žáky však v přijatelné formě. Obsahuje odpovídající sdělení včetně práv dítěte. Některé formulace nejsou voleny zcela vhodně. Školní řád není obsahově strukturován, proto je méně přehledný. Jeho vypracovaná forma není pojata jako celek a neobsahuje potřebné administrativní náležitosti (datum vydání,

razítka a podpis ředitelky školy). Ustanovení o provozu školy a povinnostech jejich pracovníků jsou zahrnuta pouze okrajově. Ve vztahu k rodičům využívá škola běžné formy přenosu informací - informační tabule ve škole, žákovské knížky, třídní schůzky, „pohovorový“ den pro rodiče (každé první pondělí v měsíci), možnost účasti rodičů ve výuce. Rada školy není zřízena. Předložená výroční zpráva o činnosti školy obsahově odpovídá požadavkům stanoveným zákonem, je však zpracována formálně, velmi stručně, neposkytuje dostatek informací a nemůže sloužit škole jako zdroj vlastního sebehodnocení. Dokumentace školy je vedena v souladu s § 38 zákona č.29/1984 Sb. v platném znění. Některé administrativní nedostatky v dokumentaci byly odstraněny v průběhu inspekce. V průběhu inspekce bylo zjištěno, že ředitelka nenahlásila zřizovateli včas změnu v organizaci školy v souvislosti se zřízením školní družiny ve školním roce 1996/1997. Jelikož provedení změny v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol je v kompetenci školského úřadu, učinila ředitelka nezbytná opatření ke zřízení nápravy. Na veřejnosti se prezentuje škola dosti často pořádáním kulturních programů, což přispívá u dětí k utváření pocitu sounáležitosti s obcí.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání je vzhledem k velikosti školy ještě na dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy se snaží vytvářet příznivé podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy všech spolupracovníků a jejich participaci na činnosti školy. Společným zájmem všech je vytvořit takové podmínky, aby rostl zájem rodičů o docházku právě do zdejší školy. Snahou vedení je maximálně využívat jedinečných schopností vyučujících učitelek (vedení zájmových kroužků, výzdoba školy) a podporovat jejich účast na pořádaných vzdělávacích akcích pro učitele. Ve své řídicí činnosti dává ředitelka přednost vzájemné komunikaci a spolupráci. Snaží se při tom účelně využívat nástrojů operativního řízení. Jisté rezervy jsou však ve vzájemné spolupráci ředitelky s učitelkou mateřské školy. Neaprobované učitelce zajišťuje metodickou pomoc ředitelka školy. Systém pravidelného hodnocení pracovníků není vytvořen. Pro hmotnou stimulaci pracovníků formou nadtarifních složek mzdy chybí písemně stanovená kritéria hodnocení.

Z hlediska hodnocení systému a efektivnosti má vedení a motivování pracovníků velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka má zpracován plán kontrolní a hospitační činnosti, který je přílohou plánu práce na školní rok 1999/2000. Plán je časově rozvržen na jednotlivé měsíce, avšak nepokrývá všechny oblasti činnosti školy. Postrádá určitý systém, z čehož lze usuzovat, že kontrolní činnost není vždy promyšleně plánována a směřována do oblastí, kde by se mohly vyskytnout případné problémy (např. hospitace u neaprobované učitelky, školní družina). Kontrola výchovně vzdělávacího procesu je prováděna převážně na základě hospitační činnosti, která je plánována pouze v mateřské škole. V základní škole ředitelka hospitační činnosti neplánuje ani neprovádí, ale společně s učitelkou konzultuje průběh i výsledky výuky. Zápisy z hospitační činnosti si ředitelka nepožizuje. Jedenkrát ročně plánuje provedení testů znalostí z předešlého ročníku. Zpětnou vazbu o úrovni dosažených vzdělávacích výsledků získává škola prostřednictvím základních škol, ve kterých žáci pokračují v povinné docházce.

System a kvalita kontrolních mechanismů má celkově dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je založeno především na operativní činnosti ředitelky. Jeho kvalita je celkově na dobré úrovni.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- V průběhu inspekce bylo zjištěno, že text školou používaných razítek není shodný s názvem školy uvedeným v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol čj. 202/96-S-00.
- Tiskopisy vydaného vysvědčení za I. pololetí školního roku 1999/2000 neodpovídají upozornění MŠMT čj. 27 634/99-20.
- Škola vyvíjí aktivní činnost při přípravě kulturních vystoupení pro rodiče i veřejnost.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy stanovená § 38a odst. 1 písm. a, b, d, e zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Učební plány a osnovy vzdělávacího programu Základní škola čj.16 847/96-2
- Koncepční záměry školy
- Plán práce na školní rok 1999/2000
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99

ZÁVĚR

- *Škola má pro svoji výchovně vzdělávací činnost vytvořeny velmi dobré materiální a personální podmínky, které umožňují realizaci zvoleného vzdělávacího programu.*
- *Vzdělávací program byl ve sledovaných hodinách realizován formálně správně s dobrými vzdělávacími výsledky. Kvalita vzdělávání je i vzhledem k obtížnější organizaci výuky na velmi dobré úrovni.*
- *Řídící práce ředitelky školy probíhá v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Rezervy jsou ve funkčnosti a systému plánování, dále pak v oblasti organizace a kontrolních mechanismů. Kvalita řízení vzhledem k velikosti a podmínkám školy je celkově na dobré úrovni.*
- *Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou efektivně čerpány v souladu s účelem jejich použití.*
- *Česká školní inspekce hodnotí celkově činnost školy jako dobrou.*

inspekčního týmu

Razítko:

Školní inspektorka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

PaedDr. Danuše Pytelová

D.Pytelová, v.r.

V Brně dne 29. května 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .14.6.2000.....

Razítko

Mgr. Jarmila Hložková, v.r.

Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Brno - venkov	30.6.2000	122 371/2000

Zřizovatel: obec Popůvky	30.6.2000	122 370/2000
--------------------------	-----------	--------------

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. Jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	připomínky nebyly podány